

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 1558/2021
18.06.2021. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Бранке Дражић и Катарине Манојловић Андрић, чланова већа, у парници тужиоца „Прокредит Банка“ АД Нови Београд, чији је пуномоћник Немања Алексић адвокат из ..., против туженог АА из ..., чији је пуномоћник Бранка Лекић Врзић адвокат из ..., ради дуга, одлучујући о ревизијама тужиоца и туженог изјављеним против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2282/20 од 17.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 18.06.2021. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2282/20 од 17.11.2020. године у другом и трећем ставу изреке и предмет **ВРАЋА** другостепеном суду на поновно одлучивање о жалби туженог.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 2282/20 од 17.11.2020. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Аранђеловцу П 1403/16 од 24.03.2017. године. Ставом другим изреке, укинута су у целости решења Основног суда у Аранђеловцу Ив 337/14 од 01.08.2014. године и Ив 338/14 од 01.08.2014. године и обавезан тужени да исплати тужиоцу износ од 1.506.903,35 динара са законском затезном каматом од 08.12.2017. године до исплате у року од 15 дана по пријему писаног преписа пресуде, док је одбијен у преосталом делу захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе на исплату остатка дуга у износу од још 3.159.345,03 динара са законском затезном каматом од 01.08.2014. године до исплате. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да на име трошкова парничног поступка исплати тужиоцу износ од 178.080,00 динара у року од 15 од дана пријема писаног отправка пресуде.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену ревизије су благовремено изјавиле обе странке - тужилац због битних повреда одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права, а тужени због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеним ревизијама, на основу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да су ревизије основане.

Према чињеничном стању које је другостепени суд утврдио након одржане расправе, тужилац је са привредним друштвом „Промтел“ ДОО из Аранђеловца закључио два уговора - уговор о кредиту од 14.05.2012. године, на износ од 3.000.000,00 динара са роком враћања од 12 месеци и обавезом плаћања уговорене камате и уговор о дозвољеном прекорачењу по текућем рачуну од 16.10.2012. године у висини од 1.700.000,00 динара, у трајању од годину дана и са обавезом плаћања уговорене камате. Ради обезбеђења потраживања по овим уговорима тужилац је закључио са туженим уговоре о јемству од 14.05.2012. године и 16.10.2012. године којима се тужени обавезао да као јемац - платац одговара за обавезе корисника кредита, односно дозвољеног прекорачења. Тужени је, као средство обезбеђења његове обавезе из уговора о јемству, потписао две бланко сопствене менице са клаузулом без протеста и предао их тужиоцу, који их је попунио и на основу њих поднео два предлога за извршење. О овим предлозима одлучено је решењем о извршењу Основног суда у Аранђеловцу Ив 337/14 од 01.08.2014. године којим је извршни дужник (тужени) обавезан да плати износ од 2.797.368,07 динара са припадајућом каматом (дуг по уговору о кредиту) и одређено предложено извршење, као и решењем о извршењу истог суда Ив 338/14 од истог датума којим је извршни дужник (тужени) обавезан да плати износ од 1.868.879,31 динар са припадајућом каматом (дуг по основу уговора о дозвољеном прекорачењу) и одређено предложено извршење. Оба решења о извршењу су, по приговору извршног дужника, стављена ван снаге у делу којим је одређено извршење.

Након расправе, током које је тужилац доставио потврду од 08.12.2017. године о висини дуга по уговору о кредиту од 14.05.2012. године у износу од 1.506.903,35 динара (стање на дан издавања потврде), другостепени суд је одлучио да укине првостепену пресуду због постојања битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези члана 398. став 2. ЗПП и битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. тог закона, и да сам одлучи о приговорима извршног дужника - туженог.

Одлуку о приговорима другостепени суд је донео применом члана 460. став 4. ЗПП, тако што је у целости укинуо решења о извршењу и на основу потврде тужиоца од 08.12.2017. године коју тужени није оспорио, обавезао туженог на исплату износа од 1.506.903,00 динара са законском затезном каматом од 08.12.2017. године, а у преосталом делу одбио тужбени захтев применом правила о терету доказивања. По налажењу тог суда, тужилац није доказао да му тужени дугује преостали износ од 3.159.345,03 динара, односно није доказао да је тужени користио новчана средства по уговору о дозвољеном прекорачењу по текућем рачуну, због чега не може ни бити обавезан на исплату тог износа.

Основано се ревизијама странака указује да је другостепени суд учинио битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. ЗПП тако што је погрешно применио правила о доказивању и терету доказивања.

Одредбом члана 7. ЗПП предвиђено је расправно начело тако што је прописано да ће суд формирати чињеничну подлогу за одлучивање о основаности захтева само од чињеница које су странке изнеле и да ће изводити само оне доказе које су странке предложиле, ако законом није другачије прописано. Изношење процесног (чињеничног и доказног) материјала у тексту те одредбе формулисано је као дужност странке, а у

ствари се ради о процесном терету које странка треба да поднесе уколико жели да успе у парници.

Правило о терету доказивања садржано је у члану 231. став 2. и 3. ЗПП. Према тој одредби, странка која тврди да има неко право сноси терет доказивања чињенице која је битна за настанак или остваривање права, а странка која оспорава постојање неког права сноси терет доказивања чињенице која је спречила настанак или остваривање права, или услед које је право престало да постоји, ако законом није другачије прописано.

У конкретном случају, тужилац тражи остварење свог права на наплату новчаног потраживања из уговора које је закључио са привредним друштвом „Промтел“ ДОО из Аранђеловца, за чију наплату тужени одговара као јемац - платац по уговорима о јемству закљученим са тужиоцем. Тужилац, сагласно процесном терету доказивања, право на наплату новчаног потраживања доказује уговорима које је закључио са означеним привредним друштвом као дужником и уговорима о јемству закљученим са туженим, који за обавезе дужника одговара као јемац - платац (члан 1004. став 3. Закона о облигационим односима), а висину исправама - изводима из пословних књига са стањем дуга на дан 30.07.2014. године и меницом коју је тужени издао као бланко сопствену меницу, а тужилац попунио на укупан износ потраживања по сваком дуговању.

Сагласно изложеним правилима о терету доказивања, на туженом је терет доказивања супротног - да потраживање није настало или да је престало, односно да је његова висина нижа од оне коју је означио тужилац. Тужени је оспорио висину дуга и предложио извођење доказа вештачењем, али није у одређеном року уплатио предужам за вештачење, због чега се о тим чињеницама које тужени износи одлучује сагласно о правилу о терету доказивања, у смислу члана 260. став 3. у вези члана 231. став 1. ЗПП.

Међутим, другостепени суд је сав терет доказивања „превалио“ на тужиоца и у складу са тим одлучио о тужбеном захтеву. Због тога је побијана другостепена пресуда морала бити укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновни поступак.

У поновном поступку другостепени суд ће отклонити учињену битну повреду одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. у вези са чланом 7. и 231. ЗПП, и имајући у виду да је тужилац доказао основ и висину свог потраживања а да тужени, који је оспорио висину дуга, није уплатио предужам за предложено вештачење о чињеници висине дуга одлучити применом правила о терету доказивања.

У вези са потврдом од 08.12.2017. године о стању дуга на тај дан (након закључења главне расправе и донете првостепене пресуде) по којој је преостали дуг по уговору о кредиту нижи од износа траженог предлогом за извршење на основу веродостојне исправе, другостепени суд ће у складу са чланом 313. ЗПП који се на основу члана 385. став 1. тог закона сходно примењује и на расправи пред тим судом, разјаснити да ли тужилац на тај начин снижава своје новчано потраживање по уговору о кредиту, односно да ли у том делу повлачи тужбу. У том случају, другостепени суд ће у односу на тај део захтева одлучити на начин прописан чланом 465. став 1. ЗПП - укинуће решење о извршењу Ив 337/14 од 01.08.2014. године у погледу обавезе туженог да исплати део потраживања који је у међувремену плаћен.

Такође, при одлучивању о приговорима туженог другостепени суд ће правилно применити члан 460. став 4. ЗПП, тако што ће решења о извршењу на основу веродостојне исправе у делу који садржи обавезу туженог на исплату новчаног потраживања у целости или делимично одржати на снази, или укинути. У случају да одлучи да решења о извршењу у целости укине другостепени суд неће одлучивати о основаности захтева, јер се на тај начин поступа само у случајевима из члана 461. став 1. и 3. ЗПП - ако тужени приговори да нису постојали законски основи за издавање платног налога (чланови 455. и 456) или да постоје сметње за даљи ток поступка, односно ако поводом приговора недоследности нађе да је захтев доспео после издавања решења о извршењу а пре закључења главне расправе.

Укинута је и одлука о трошковима поступка јер зависи од исхода спора.

Сходно изложеном, на основу члана 415. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић